

## PAPER DETAILS

TITLE: ENDIREKT YÖNTEME GÖRE NAKIT AKIM TABLOSUNUN HAZIRLANMASI

AUTHORS: M Mustafa KISAKÜREK,M Akif AYARLIOGLU

PAGES: 193-213

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/307604>

## ENDİREKT YÖNTEME GÖRE NAKİT AKIM TABLOSUNUN HAZIRLANMASI

**M. Mustafa KISAKÜREK\***  
**M. Akif AYARLIOĞLU\*\***

### Öz

Firmanın faaliyetlerinden ürettiği nakit akımının hayati önemi fark edilmesiyle birlikte firma hakkında karar verme sürecinde nakit akım tablosu bilânço ve gelir tablosu kadar önemli hale gelmiştir. Nakit akım tablosu direkt ve endirekt olmak üzere iki farklı yöntemle hazırlanabilmektedir. Çalışmada üretim sektöründe faaliyette bulunan bir firmanın bilânço ve gelir tablosu kullanılarak nakit akım tablosunun endirekt yöntemle göre nasıl hazırlanacağı açıklanmaya çalışılmıştır.

**Anahtar Sözcükler:** Nakit akım tablosu, endirekt yöntem.

### Abstract

#### Preperation of Cash Flow Statement using Indirect Method

As the significance of the cash flow from the operations of a firm has come into light, the cash flow statement gaines as much importance as the balance sheet and the income statement. Cash flow statement can be prepared using two methods, direct and indirect. This study is to illustrate the preparation of the cash flow statement for a firm operating in the manufacturing sector using the income statement and balance sheet by means of the indirect method.

**Keywords:** Statement of cash flow, indirect method.

---

\* Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, SİVAS, muskisa@hotmail.com

\*\* Arş.Gör., Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beytepe/ANKARA makif@hacettepe.edu.tr

## GİRİŞ

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde bilginin güvenilirliği ve geçerliliği hayati bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Teknolojideki bu gelişme rekabet ortamını da etkilemiştir. Karar alma sürecinin alt yapısını hiç şüphesiz o konuyla ilgili bilgiler oluşturmaktadır. Muhasebe sürecinde üretilen bilgilerin sunulduğu finansal tablolarda temel amaç; en uygun kararın verilmesini sağlamak üzere problemlerin, olası sonuçların ve fırsatların tanınması için bilgi sağlamaktır. Dolayısıyla finansal raporların etki edeceği alan firma ile ilgililerin firma hakkındaki karar vermelerine yardımcı olmasıdır (Needles and Havis,1971; Bruns, 1974). Muhasebenin ürettiği bilgi karar vericilere bu bilgileri kullanarak firmanın geleceğiyle ilgili kararlarında yardımcı olduğundan firma için hayati bir öneme sahiptir (Bruns, 1974). Böyle olunca da bilginin ilgililiği, anlaşılabilirliği, güvenilirliği, nesnelliliği gibi unsurlar alınan kararların isabetli olma olasılığını artırmaktadır (Kısakürek ve Pekcan, 2005).

Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, firmayla ilgili karar alma durumunda olan üçüncü kişilere faydalı olacak bilgi üretiminde hem yanıltıcı bilgiler üretmiş hem de yetersiz kalmıştır. Son zamanlarda Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve diğer sanayileşmiş ülkelerde yaşanan iflasların muhasebe sürecinde üretilen bilgiyle önceden tahmin edilememesi kafalarda muhasebenin ürettiği bilgi hakkında soru işaretleri uyandırmıştır. Muhasebenin ürettiği bilgileri kullananlar, muhasebe kurallarını geliştirip uygulatan kurumlara baskı yaparak kendileri için gerekli yönetim tarafından manipüle edilmesi daha zor olan finansal raporların sunulmasını istemişlerdir. Bu süreçte göze çarpan en önemli gelişme nakit akımlarının tablollaştırılması yönündeki çalışmalardır.

Firmanın faaliyetleri sonucu elde ettiği karın yönetimin manipülasyonundan etkilendiği, karar vereme durumunda olanları yanlış yönlendirebileceği düşünülürse nakit akımını gösteren nakit akım tablosunun karar sürecinde ilgililere sağladığı yararın önemi daha iyi anlaşılmaktadır (Climo,1976; Jones and Ratnatunga, 1997).

## 1. NAKİT AKIM TABLOSU

Nakit akım tablosu firmanın üç faaliyetinden doğan nakit akımlarındaki artış ve azalışı gösterir. Nakit akım tablosu, firmanın faaliyetleri sonucu oluşan nakit hareketlerini aşağıdaki şekilde formüle ederek kullanıcılara sunmaktadır (Penman, 2001: 35):

(1) İşletme Faaliyetlerinden elde edilen nakit + (2)Yatırım Faaliyetlerinden elde Edilen Nakit + (3)Finansman Faaliyetlerinden elde Edilen Nakit = Nakitteki değişim

Nakit akım tablosu, yatırımcı ve borç verenlerin karar vermesinde etkin bir rol üstlenerek onlara yardımcı olmaktadır. Yatırımcılar ve borç verenler, firmanın gelecekte nakit oluşturma potansiyelini önceden tahmin etmede nakit akım tablosunun sağladığı bilgileri kullanmaktadırlar. Nakit akım tablosu, işletmenin borç ödeme kapasitesini göstermesinden dolayı borç verenlerin kararlarını etkileyici bir role sahiptir. Bununla birlikte yatırımcı için işletmenin borç ödeme potansiyelinden çok, işletmenin temettü ödeme potansiyelini öğrenmek daha önemlidir. Nakit akım tablosu yardımıyla bunun tespiti de yatırımcı açısından oldukça kolaylaşmaktadır(Erol, 1991: 18–19; Dennis, 1994).

Financial Accounting Standards Board (FASB), firmalardan 1988 yılından bu yana nakit akım tablolarını Statements of Financial Accounting Standards (SFAS) No: 95 göre hazırlamalarını istemektedir. SFAS No: 95, firmaları, işletme faaliyetlerinden elde ettikleri nakit akımlarını direkt ve endirekt yönteme hazırlamalarında serbest bırakmıştır. İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımlarının rapor edildiği direkt yöntem, işletme faaliyetlerinden doğan toplam nakit girişlerini ve nakit çıkışlarını göstermektedir. Endirekt yöntem de ise tahakkuk esaslarına göre hesaplanan net kardan, tahakkuk esasına göre kaydedilen unsurların arındırılması ile nakit giriş ve çıkışları arasındaki farkın çıkarılması veya toplanmasıyla işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımları hesaplanır (Poon, 2000, 42).

Çalışmada nakit akımı kavramı hazır değerleri ve menkul kıymetleri içine alacak şekilde ifade edilmiştir. Bunun nedeni menkul kıymetlerin ülkemizde hazır değerler gibi kullanılma eğilimidir. Çünkü firmalar paranın enflasyondan kaynaklanan değer kaybını önlemek için ve atıl nakit fonla kazanç elde etmek amacıyla menkul kıymetlere yatırım yapmaktadırlar. Bu nedenden dolayı nakit akımı kavramı içine hazır değerlerin yanı sıra menkul kıymetlerin de alınmasının daha doğru olacağı inancındayız.

Bu çalışmada ŞİŞECAM A.Ş'nin Gelir Tablosu ve iki yıllık Bilânçosu<sup>1</sup> kullanılarak endirekt yönteme göre nakit akım tablosu oluşturulmuştur. Çalışmada sadece endirekt yönteme göre nakit akımı tablosunun nasıl hazırlanacağı üzerinde durulmuştur.

---

<sup>1</sup> Tablolar Ek'1de verilmiştir.

## 2. ENDİREKT YÖNTEME GÖRE NAKİT AKIM TABLOSUNUN HAZIRLANMASI

Bu yöntem, direkt yöntem gibi faaliyetlerden elde edilen nakit girişleri ile bu faaliyetlerin gerçekleşmesi için yapılan nakit çıkışlarını ayrı ayrı göstermemektedir. Endirekt yöntemde dönem karı veya zararından hesaplamalara başlanılmaktadır. Yöntemde dönem karı veya zararı alınmakta ve bu tutara nakit akışına neden olmayan amortisman ve itfa payları, karşılık giderleri, duran varlık satış karları veya zararları, döneme ilişkin peşin ödenmiş giderler tutarı ile peşin tahsil edilmiş gelirlerin döneme ilişkin payı eklenmekte veya çıkarılmaktadır. Bunlara ilaveten gelir tablosunda yer alan henüz nakden tahsil edilmeyen gelir unsurlarından olup da tahakkuk esasına göre kaydedilenler, toplamdan çıkarılmakta, gider unsurlarından da henüz ödenmeyenler toplama geri eklenmektedir. Bu işlemlerin sonunda işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit giriş veya faaliyetlerin neden olduğu net nakit kullanımı bulunmuş olacaktır(Akdoğan ve Tenker, 2003, 315).

Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) No:3, daha ayrıntılı bilgi vermesi nakit bütçelerinin hazırlanmasına daha faydalı katkıda bulunması gibi nedenlerden dolayı direkt yöntemin kullanılmasını istemiştir. Oysa literatürde direkt ve endirekt yöntemlerden herhangi birinin diğerine tercih konusu tartışmalıdır. Uluslararası düzenlemelerde ise her iki yöntemin kullanılmasına izin verilmiştir.

### Örnek Olay:

Endirekt yönteme göre nakit akım tablosunun nasıl düzenleneceği ŞİŞECAM A.Ş.'nin gelir tablosu, 2 yıllık bilânçosu kullanılarak açıklanmaya çalışılmıştır. SPK'nın formatında kullanılan hesaplara sadık kalınarak hesaplamalar yapılmıştır.

### 2.1. İşletme Faaliyetlerine İlişkin Nakit Akımları

Bu kısımda firmanın işletme faaliyetlerinden dolayı gerçekleşen nakit giriş ve çıkış tutarlarının nasıl hesaplandığı anlatılmaktadır.

#### İşletme Faaliyetlerine İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

35.198.632

**2.1.1. Dönem Net Karı**

2002 yılına ait dönem net karı bilânçodan olduğu gibi buraya aktarılır.

Dönem net karı 31.602.626

**2.1.2. Dönem Net Karının Nakit Esasına Dönüştürülmesi İçin Gerekli Düzeltmeler****2.1.2.1. Amortisman ve Tükenme Payı**

Amortisman ve tükenme payı şirketten nakit çıkışı gerektirmeyen giderlerdir. Dolayısıyla **amortisman ve tükenme payı** kadar ayrılan tutar **dönem net karına ilave edilir.**

a) Amortisman ve Tükenme Payı (2002) 1.247.138

**2.1.2.2. Borç ve Gider Karşılıkları Artış (Azalış)**

Bu kalem 47 nolu Borç ve Gider Karşılıkları hesabındaki hareketlere göre değerlendirilir. Cari dönem ve bir önceki yılın farkı alınır. **Artışlar dönem net karına** bir nakit çıkışı gerektirmedikinden **eklenir, azalışlar** dönem net karından **çıkarılır.**

|     | Hesaplar                          | 2002             | 2001             | Fark             |
|-----|-----------------------------------|------------------|------------------|------------------|
|     | <b>Borç ve Gider Karşılıkları</b> | <b>4.937.167</b> | <b>3.469.246</b> | <b>1.467.921</b> |
| 472 | Kıdem Tazminatı Karşılığı         | 4.937.167        | 3.469.246        | 1.467.921        |
| 479 | Diğer Borç ve Gider Karşılık.     | 0                | 0                | 0                |

**2.1.3. Faaliyetlerle İlgili Dönen Varlık ve Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Değişiklikler**

Dönem karıyla ilgili düzeltmeler yapıldıktan sonra döneme ilişkin işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit hareketleri hesaplamalarına geçilir. Burada yapılması gereken işlemler aşağıda ayrıntılı bir şekilde göstermiştir.

**2.1.3.1. Ticari Alacaklardaki Artış (Azalış)**

Ticari alacaklar, mal ve hizmet satışından doğan ve belirli tutardaki parayı borçludan isteme hakkını gösteren hesaplardır. Ticari alacaklardaki cari dönem ve bir önceki dönem farkından doğan **artışlar dönem net karından**

**çıkarılır.** Azalışlar dönem net karına **eklenir.** Bu tutar hesaplanırken aşağıdaki hesapların cari ve bir önceki dönem tutarları esas alınır.

|     | Hesaplar                            | 2002             | 2001             | Fark             |
|-----|-------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
|     | <b>Kısa Vadeli Ticari Alacaklar</b> | <b>2.390.749</b> | <b>1.844.791</b> | <b>(545.958)</b> |
| 120 | Alıcılar                            | 2.390.643        | 1.844.721        | 545 922          |
| 121 | Alacak Senetleri                    | 0                | 0                | 0                |
| 126 | Verilen Depozito ve Teminatlar      | 106              | 70               | 36               |
| 127 | Diğer Kısa Vadeli Ticari Alaca.     | 0                | 154              | 154              |
| 122 | Alacak Senetleri Reeskontu (-)      | 0                | 0                |                  |
| 128 | Şüpheli Alacaklar                   | 0                | 0                |                  |
| 129 | Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)     | 0                | 154              | -154             |

#### 2.1.3.2. Diğer Alacaklardaki Artış (Azalış)

Diğer alacaklar, herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelen alacaklardan oluşur. Bu hesap grubundaki cari dönem ve bir önceki dönem farkında artış varsa bu **artış dönem net karından çıkarılır.** Azalışlar ise dönem net karına **eklenir.** İlave edilecek veya çıkarılacak tutarların hesaplanmasında şu hesapların karşılaştırılmasıyla bulunan tutarlar esas alınır.

|     | Hesaplar                           | 2002             | 2001             | Fark             |
|-----|------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
|     | <b>Diğer Kısa Vadeli Alacaklar</b> | <b>2.094.952</b> | <b>1.863.478</b> | <b>(231.474)</b> |
| 131 | Ortaklardan Alacaklar              | 0                | 0                | 0                |
| 132 | İştiraklerden Alacaklar            | 728.215          | 804.328          | -76.113          |
| 133 | Bağlı Ortaklardan Alacaklar        | 964.920          | 972.499          | -7.579           |
| 136 | Kısa Vadeli Diğer Alacaklar        | 401.817          | 86.651           | 315.166          |
| 137 | Alacak Reeskontu (-)               | 0                | 0                | 0                |
| 139 | Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)    | 0                | 0                | 0                |

#### 2.1.3.3. Stoklardaki Artış (Azalış)

Bu grup firmanın satmak, üretimde kullanmak veya tüketmek amacıyla edindiği ilk madde veya malzeme, yarı mamul, ticari mal, yarı mamul, artık ve

hurda gibi bir yıldan az sürede kullanılacak olan veya bir yıl içerisinde nakde çevrilebileceği düşünülen varlıklardan oluşur. Bu hesap grubundaki stok kalemlerinin cari dönem ve bir önceki dönem farklarında oluşan **artışlar dönem net karından çıkarılır. Azalışlar dönem net karına eklenir.** Bu farkın oluşmasına neden olan hesaplar aşağıda verilmiştir.

|     | Hesaplar                           | 2002           | 2001           | Fark           |
|-----|------------------------------------|----------------|----------------|----------------|
|     | <b>Stoklar</b>                     | <b>364.267</b> | <b>355.044</b> | <b>(9.223)</b> |
| 150 | İlk Madde ve Malzeme               | 154.985        | 105.424        | 49.561         |
| 151 | Yarı Mamuller                      | 0              | 0              | 0              |
|     | Ara Mamuller                       | 0              | 0              | 0              |
| 152 | Mamuller                           | 0              | 0              | 0              |
| 153 | Emtia                              | 0              | 0              | 0              |
| 157 | Diğer Stoklar                      | 1.739          | 1.964          | -225           |
| 158 | Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-) | 0              | 0              | 0              |
| 159 | Verilen Sipariş Avansları          | 207.543        | 247.656        | -40.113        |

#### 2.1.3.4. Diğer Dönen Varlıklardaki Artış (Azalış)

Diğer dönen varlıklar, özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmamış olan ve bir yıl içerisinde paraya çevrilecek veya tüketilecek diğer varlık kalemlerini içerir. Bu gruptaki hesapların cari dönem ve bir önceki dönem tutarları arasındaki fark **artış** gösteriyorsa bu tutar **dönem karından çıkarılır. Azalış** varsa dönem karına **eklenir.** SPK formatın bu hesap grubunun alt hesapları gösterilmediğinden, alt hesapların toplam değerleri üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

|           | Hesaplar                     | 2002           | 2001             | Fark              |
|-----------|------------------------------|----------------|------------------|-------------------|
| <b>19</b> | <b>Diğer Dönen Varlıklar</b> | <b>250.933</b> | <b>1.639.267</b> | <b>-1.388.334</b> |

#### 2.1.3.5. Ticari Borçlardaki (Net) Artış (Azalış)

Bu kalem 32 ve 42 nolu Kısa ve Uzun Vadeli Ticari Borçlar Hesaplarına ait cari dönem ve bir önceki dönem rakamları farkı alınarak hesaplanır. Bunun nedeni ticari ilişkilerden dolayı ortaya çıkan senetli senetsiz borçların vadelerine göre kaydedildiği hesap olmalarıdır. Şayet dönemler arası farkta **artış** varsa **dönem net karına eklenir. Azalış** varsa dönem net karından **çıkarılır.**

|           | Hesaplar                      | 2002             | 2001             | Fark             |
|-----------|-------------------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>32</b> | <b>Ticari Borçlar</b>         | <b>3.546.631</b> | <b>2.400.735</b> | <b>1.145.896</b> |
| 320       | Satıcılar                     | 3.545.869        | 2.350.593        | 1.195.276        |
| 321       | Borç Senetleri                | 0                | 0                | 0                |
| 326       | Alınan Depozito ve Teminatlar | 762              | 50.142           | -49.380          |
| 329       | Diğer Ticari Borçlar          | 0                | 0                | 0                |
| 322       | Borç Senetleri Reeskontu (-)  | 0                | 0                | 0                |
| <b>42</b> | <b>Ticari Borçlar</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| 420       | Satıcılar                     | 0                | 0                | 0                |
| 421       | Borç Senetleri                | 0                | 0                | 0                |
| 426       | Alınan Depozito ve Teminatlar | 0                | 0                | 0                |
| 429       | Diğer Ticari Borçlar          | 0                | 0                | 0                |
| 422       | Borç Reeskontu (-)            | 0                | 0                | 0                |
|           | <b>TOPLAM</b>                 |                  |                  | <b>1.145.896</b> |

#### 2.1.3.6. Diğer Borçlardaki (Net) Artış (Azalış)

Bu hesap grubu herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş ve en çok içinde ödenmesi düşünülen borçların kaydedildiği hesaplardır. Cari dönem ve bir önceki dönem hesapların da oluşan fark eğer olumlu **artmışsa net dönem karına eklenir. Azalış** varsa net dönem karından **çıkarılır**. Bu grupta dikkate alınacak hesaplar şunlardır.

|     | Hesaplar                         | 2002              | 2001              | Fark            |
|-----|----------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|
|     | <b>Diğer Kısa Vadeli Borçlar</b> | <b>26.886.578</b> | <b>27.770.576</b> | <b>-883.998</b> |
| 331 | Ortaklara Borçlar                | 2.499             | 2.716             | -217            |
| 332 | İştiraklere Borçlar              | 13.089.626        | 1.394.858         | 11.694.768      |
| 333 | Bağlı Ortaklara Borçlar          | 12.779.833        | 25.767.391        | -12.987.558     |
|     | Ödenecek Giderler                | 0                 | 0                 | 0               |
|     | Öden. Vergi Harç ve Diğer Kes.   | 952.594           | 485.153           | 467.441         |
|     | Ert. ve Taks. Bağl. Devlet Alac  | 0                 | 0                 | 0               |
|     | Kısa Vadeli Diğer Borçlar        | 62.026            | 120.458           | -58.432         |
|     | Borç Reeskontu (-)               | 0                 | 0                 | 0               |

**2.1.3.7. Alınan Avanslardaki Artış (Azalış)**

İşletmenin satış işlemini gerçekleştirmeden alıcılardan peşin tahsil edilen satış tutarlarının takip edildiği hesaptır. Satış gerçekleştiğinde satış tutarının bir kısmı bu hesaptan mahsup yapılmakta kalan tahsil edilmektedir. Bu hesaplardaki cari dönem ve bir önceki dönem karşılaştırıldığında meydana gelen **artışlar dönem net karına ilave edilir. Azalışlar dönem net karından çıkarılır.**

|            | Hesaplar                        | 2002     | 2001     | Fark     |
|------------|---------------------------------|----------|----------|----------|
| <b>340</b> | <b>Alınan Sipariş Avansları</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

**2.1.3.8. Borç ve Gider Karşılıklarındaki Artış (Azalış)**

Bu grupta bilânço tarihinde belirgin olarak ancak tutarın ne olduğu kesin bir şekilde bilinmeyen kısa vadeli borçlar veya giderler için ayrılan karşılıkların izlendiği hesaplar yer alır. Cari dönem ve bir önceki dönem farkında oluşan **artışlar dönem net karına eklenirken, azalışlar dönem net karından çıkarılır.**

|     | Hesaplar                          | 2002          | 2001         | Fark          |
|-----|-----------------------------------|---------------|--------------|---------------|
|     | <b>Borç ve Gider Karşılıkları</b> | <b>24.549</b> | <b>7.179</b> | <b>17.370</b> |
| 370 | Vergi Karşılıkları                | 0             | 0            | 0             |
| 379 | Diğer Borç ve Gider Karşılıkları  | 24.549        | 7.179        | 17.370        |

**2.2. Yatırım Faaliyetlerine İlişkin Nakit Akışları**

Bu kısımda duran varlık yatırımlarından dolayı dönemde yapılan nakit çıkış ve giriş tutarlarının nasıl hesaplandığı anlatılmaktadır.

**Yatırım Faaliyetlerine İlişkin Nakit Kaynakları  
(Kullanımları)****16.834.924****2.2.1. Finansal Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları  
(Kullanımları)**

Mali duran varlıklar, uzun vadeli amaçlarla veya yasal zorunluluklar nedeniyle elde tutulan uzun vadeli menkul kıymetlere veya paraya dönüşme niteliğini kaybetmiş uzun vadeli menkul kıymetlerin izlendiği hesap grubudur. Aşağıdaki hesapların cari dönem ve bir önceki dönem tutarları karşılaştırılır.

Şayet farklarda *artış varsa* bu artış nakit çıkışı gerektirdiğinden **dönem net karından çıkarılır. Azalış** varsa dönem net karına **ilave edilir.**

Bu grupta dikkate alınan hesaplar;

|     | Hesaplar                        | 2002               | 2001               | Fark                 |
|-----|---------------------------------|--------------------|--------------------|----------------------|
|     | <b>Finansal Duran Varlıklar</b> | <b>502.894.677</b> | <b>362.627.009</b> | <b>(140.267.668)</b> |
| 240 | Bağlı Menkul Kıymetler          | 0                  | 0                  | 0                    |
| 241 | Bğl. Mk. Kym. Dğ. Dş. Krş (-)   | 0                  | 0                  | 0                    |
| 242 | İştirakler                      | 262.118.410        | 223.540.402        | 38.578.008           |
| 243 | İştiraklere Sermaye Taahht. (-) | 0                  | 0                  | 0                    |
| 244 | İştirakler Değ. Düşüş Karş. (-) | 0                  | 0                  | 0                    |
| 245 | Bağlı Ortaklıklar               | 240.094.147        | 138.713.247        | 101.380.900          |
| 246 | Bağlı Ort. Sermaye Taahh. (-)   | 0                  | 0                  | 0                    |
| 247 | Bağlı Ortak. Dğr. Dş. Karş.(-)  | 0                  | 0                  | 0                    |
| 248 | Diğer Fin. Duran Varlıklar      | 682.120            | 373.360            | 308.760              |

### 2.2.2. Maddi Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

Maddi duran varlık için yapılan harcamadan; cari yılın **amortisman ve tükenme payı** kadar tutar **çıkarılırken, maddi duran varlık yeniden değerlendirme artış fonundaki** cari yıl ile bir önceki yıl arasında **pozitif fark, sermayede** cari yıl ile bir önceki yıl arasındaki **pozitif fark** ve **emisyon priminde** cari yıl ile bir önceki yıl arasındaki **pozitif fark ilave edilir.**

Maddi duran varlıklara ilişkin nakit kullanımını veya nakit kaynağının gerçekleşmediğini hesaplamak için aşağıdaki hesaplar kullanılır. Bu hesaplar;

|               | Hesaplar                     | 2002               | 2001               | Fark               | Toplam              |
|---------------|------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|---------------------|
|               | <b>Maddi Dur. Varlıklar</b>  | <b>3.262.966</b>   | <b>3.065.549</b>   | <b>197.417</b>     | <b>-197.417</b>     |
| 250           | Arsalar ve Araziler          | 1.862              | 1.862              | 0                  |                     |
| 251           | Yerüstü ve Yeraltı Düz.      | 55.630             | 43.901             | 11.729             |                     |
| 252           | Binalar                      | 1.057.363          | 928.729            | 128.634            |                     |
| 253           | Tes. Mak. ve Cihazlar        | 1.499.744          | 1.344.414          | 155.330            |                     |
| 254           | Taşıtlar                     | 504.879            | 233.791            | 271.088            |                     |
| 255           | Demirbaşlar                  | 2.740.131          | 2.434.999          | 305.132            |                     |
| 256           | Diğer Mad. Dur. Varl.        | 2.835              | 2.835              | 0                  |                     |
| 257           | Birik. Amortisman. (-)       | 2.661.874          | 1.988.138          | 673.736            |                     |
| 258           | Yapılm. Olan Yatırım.        | 31.279             | 0                  | 31.279             |                     |
| 259           | Verilen Avanslar             | 31.117             | 63.156             | -32.039            |                     |
|               | <b>Amort. ve Tük. Payı</b>   | <b>1.247.138</b>   |                    | <b>1.247.138</b>   | <b>-1.247.138</b>   |
|               | <b>Yeniden Değer. Artışı</b> | <b>88.464.709</b>  | <b>131.094.639</b> | <b>-42.629.930</b> | <b>(42.629.930)</b> |
| 522           | Duran Varlık. Değ. Art.      | 0                  | 0                  | 0                  |                     |
| 523           | İştirak. Değer Artışı        | 88.464.709         | 131.094.639        | -42.629.930        |                     |
|               | <b>Ödenmiş Sermaye</b>       | <b>285.000.000</b> | <b>84.106.000</b>  | <b>200.894.000</b> |                     |
| 500           | Sermaye                      | 285.000.000        | 84.106.000         | 200.894.000        | <b>200.894.000</b>  |
| 501           | Sermaye Taahhüt. (-)         | 0                  | 0                  | 0                  |                     |
| 520           | <b>Emisyon Primi</b>         | <b>375.507</b>     | <b>337.556</b>     | <b>37.951</b>      | <b>37.951</b>       |
| <b>Toplam</b> |                              |                    |                    |                    | <b>156.857.466</b>  |

### 2.2.3. Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefîyelerin izlendiği hesap grubudur. Cari dönem ve bir önceki döneme ait rakamlarında oluşan **artışlar dönem net karından çıkarılırken, azalışlar dönem net karına eklenir.**

|     | Hesaplar                          | 2002             | 2001             | Fark            | Toplam         |
|-----|-----------------------------------|------------------|------------------|-----------------|----------------|
|     | <b>Maddi Olmy. Duran Varlıkl.</b> | <b>1.533.400</b> | <b>1.778.562</b> | <b>-245.162</b> | <b>245.162</b> |
| 260 | Haklar                            | 0                | 0                | 0               |                |
| 262 | Kuruluş ve Teşkilatlanma Gidr.    | 285.146          | 314.039          | -28.893         |                |
| 263 | Araştırma ve Geliştirme Gidr.     | 0                | 0                | 0               |                |
| 267 | Diğer Maddi Olmy. Duran Varlk.    | 1.248.254        | 1.464.523        | -216.269        |                |
| 269 | Verilen Avanslar                  | 0                | 0                | 0               |                |

#### 2.2.4. Diğer Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

Burada uzun vadeli alacaklar, diğer uzun vadeli alacaklar ve diğer duran varlıklarda cari yıl ve bir önceki yıl yapılan işlemlerden kaynaklanan nakit giriş ve çıkışları hesaplanılır.

##### 2.2.4.1. Uzun Vadeli Ticari Alacaklardaki Artış (Azalış)

Burada 22 nolu hesap grubu incelenerek nakit giriş ve çıkışları hesaplanır. 22 nolu hesap grubunda bir yıldan daha uzun vadeli senetli ve senetsiz ticari alacaklar izlenir. Cari yıl ve bir önceki yıla ait rakamlar arasındaki **fark pozitifse net dönem karından çıkarılır**. Eğer rakam **negatifse** net dönem karına **eklenir**. Bu grupta nakit giriş ve çıkışları aşağıdaki hesaplar yardımıyla hesaplanır.

|     | Hesaplar                            | 2002         | 2001         | Fark      | Toplam      |
|-----|-------------------------------------|--------------|--------------|-----------|-------------|
|     | <b>Uzun Vadeli Ticari Alacaklar</b> | <b>1.181</b> | <b>1.145</b> | <b>36</b> | <b>(36)</b> |
| 220 | Alıcılar                            | 0            | 0            | 0         |             |
| 221 | Alacak Senetleri                    | 0            | 0            | 0         |             |
| 222 | Alacak Senetleri Reeskontu (-)      | 1.181        | 1.145        | 36        |             |
| 226 | Verilen Depozito ve Teminatlar      | 0            | 0            | 0         |             |
| 229 | Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)     | 0            | 0            | 0         |             |

##### 2.2.4.2. Diğer Uzun Vadeli Alacaklardaki Artış (Azalış)

Burada 23 nolu hesap grubundaki nakit hareket hareketleri takip edilerek hesaplanır. Bu gruptaki alacaklar her hangi bir ticari işleme dayanmadan meydana gelmiş ve bir yıldan uzun sürede tahsil edilmesi düşünülen alacaklar ilgili hesapları içerir. Cari yıl ve bir önceki yıla ait rakamlar arasındaki fark **pozitifse net dönem karından çıkarılır**. Eğer rakam **negatifse** net dönem

karına **eklenir**. Bu grupta nakit giriş ve çıkışları aşağıdaki hesaplar yardımıyla hesaplanır.

|     | Hesaplar                           | 2002     | 2001     | Fark     | Toplam   |
|-----|------------------------------------|----------|----------|----------|----------|
|     | <b>Diğer Uzun Vadeli Alacaklar</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |
| 231 | Ortaklardan Alacaklar              | 0        | 0        | 0        | 0        |
| 232 | İştiraklerden Alacaklar            | 0        | 0        | 0        | 0        |
| 233 | Bağlı Ortaklardan Alacaklar        | 0        | 0        | 0        | 0        |
| 236 | Uzun Vadeli Diğer Alacaklar        | 0        | 0        | 0        | 0        |
| 237 | Alacak Reeskontu (-)               | 0        | 0        | 0        | 0        |
| 239 | Şüpheli Alacaklar Karşılığı (-)    | 0        | 0        | 0        | 0        |

#### 2.2.4.3. Diğer Duran Varlıklardaki Artış (Azalış)

Diğer duran varlık kalemlerine girmeyen özellikle kendi bölümlerinde tanımlanmamış olan diğer duran varlık kalemlerini içerir. Bu kalem 29 nolu diğer duran varlıklar hesabına ait ve cari yıl bir önceki yıl rakamları farkı alınarak hesaplanır.

|                                     | 2002     | 2001     | Fark     |
|-------------------------------------|----------|----------|----------|
| <b>Diğer Duran Varlıklar Hesabı</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |

### 2.3. Finansman Faaliyetlerine İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

Bu kısımda firmanın finansman faaliyetlerinden dolayı dönemde yapılan nakit giriş ve çıkış tutarlarının nasıl hesaplandığı anlatılmaktadır.

#### Finansman Faaliyetlerine İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)

**-51.073.754**

#### 2.3.1. Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış (Azalış)

Kredi kurumlarına olan kısa vadeli borçlar ile kısa vadeli para, sermaye piyasası araçları ile sağlanan krediler ve vadesi bir yıldan daha az bir süre kalan uzun vadeli mali borçların anapara taksit ve faizlerini kapsar. Cari dönem ve bir önceki dönem arasında bir **artış varsa dönem net karına bu tutar ilave edilir**. Eğer **azalma** varsa dönem net karından bu tutar **çıkarılır**. Kısa vadeli mali borçlardaki nakit hareketleri aşağıdaki hesap yardımıyla hesaplanır.

|     | Hesaplar                      | 2002              | 2001               | Fark               | Toplam             |
|-----|-------------------------------|-------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
|     | <b>Kısa Vad. Mali Borçlar</b> | <b>69.728.405</b> | <b>114.693.041</b> | <b>-44.964.636</b> | <b>-44.964.636</b> |
| 300 | Banka Kredileri               | 0                 | 0                  | 0                  |                    |
| 303 | Uzun V. K. A. T. ve Faiz      | 0                 | 0                  | 0                  |                    |
| 304 | Tahvil A. Taksit ve Faiz.     | 0                 | 0                  | 0                  |                    |
| 305 | Çıkarılmış Bon. ve Snt.       | 0                 | 0                  | 0                  |                    |
| 309 | Diğer Finansal Borçlar        | 69.728.405        | 114.693.041        | -44.964.636        |                    |

### 2.3.2. Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış (Azalış)

Bilânço tarihi itibarıyla vadesine bir yıldan fazla süre kalmış olan banka ve diğer finans kuruluşlarından alınan krediler ile işletmece borçlanma amacıyla ihraç edilmiş menkul değerler bu hesap grubunda yer alır. Cari dönem ve bir önceki dönem arasında oluşan **artışlar net dönem karına ilave edilir**. Cari dönem ve bir önceki dönem arasında oluşan **azalışlar** net dönem karından **çıkarılır**. Nakit hareketlerinin hesaplanmasında aşağıdaki hesaplar dikkate alınır.

|     | Hesaplar                          | 2002           | 2001           | Fark           | Toplam         |
|-----|-----------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|     | <b>Uzun Vadeli Mali Borçlar</b>   | <b>398.237</b> | <b>486.871</b> | <b>-88.634</b> | <b>-88.634</b> |
| 400 | Banka Kredileri                   | 0              | 0              | 0              |                |
| 405 | Çıkarılmış Tahviller              | 0              | 0              | 0              |                |
| 407 | Çıkarılmış Diğer Menkul Kıymetler | 0              | 0              | 0              |                |
| 409 | Diğer Finansal Borçlar            | 398.237        | 486.871        | -88.634        |                |

### 2.3.3. Diğer Uzun Vadeli Borçlardaki Artış (Azalış)

Burada 43 ve 44 nolu hesap gruplarındaki hesaplarda oluşan nakit hareketleri birlikte inceleyeceğiz. 43 nolu diğer borçlar hesap grubu, herhangi bir ticari nedene dayanmadan meydana gelmiş vadeleri bir yıldan fazla olan borçların takip edildiği hesaplardır.

44 nolu alınan avanslar hesap grubunda ise, satış sözleşmeleri ve diğer nedenlerle alınan ve vadeleri bir yılı aşan avanslar bu grupta yer alır.

Her iki grubun cari dönem ve bir önceki dönem farklarında oluşan **artış dönem net karına ilave edilir**. **Azalışlar** ise dönem net karından **çıkarılır**.

|     | Hesaplar                        | 2002 | 2001 | Fark | Toplam |
|-----|---------------------------------|------|------|------|--------|
|     | <b>Diğer Uzun Vad. Borçlar</b>  | 0    | 0    | 0    | 0      |
| 431 | Ortaklar Borçlar                | 0    | 0    | 0    |        |
| 432 | İştiraklere Borçlar             | 0    | 0    | 0    |        |
| 433 | Bağlı Ortaklıklara Borçlar      | 0    | 0    | 0    |        |
| 438 | Ertelenen ve Takside Bağlanan   | 0    | 0    | 0    |        |
| 436 | Uzun Vadeli Diğer Borçlar       | 0    | 0    | 0    |        |
| 437 | Borç Reeskontu (-)              | 0    | 0    | 0    |        |
| 440 | <b>Alınan Sipariş Avansları</b> | 0    | 0    | 0    | 0      |

#### 2.3.4. Ödenen Temettülerdeki Artış (Azalış)

Ödenen temettü tutarı net dönem karı, yedekler ve geçmiş yıl zararları hesaplarındaki hareketler yardımıyla hesaplanır. Yedekler hesabındaki cari döneme ait rakamdan bir önceki dönem ait rakam çıkarılır. Elde edilen bu rakamdan dönem net karı ve geçmiş yıl zararları cari dönem bir önceki dönem rakamları sonucu pozitif ise çıkarılır. Eğer geçmiş yıl zararlarının cari dönem bir önceki dönem farkı negatif ise yedekler hesabındaki kalana ilave edilir. Bu hesaplama aşağıdaki gibi yapılır. Bu hesaplamalar sonucu bulunan temettü tutarlarında cari dönemle bir önceki dönem farkında **artış olmuşsa bu fark dönem net karına ilave edilir. Azalış** olmuşsa dönem net karından **çıkarılır**.

Bu kalemin hesaplanmasında şöyle bir yol izlenir:

|               | Hesaplar                      | 2002             | 2001              | Fark              | Toplam            |
|---------------|-------------------------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|               | <b>Yedekler</b>               | <b>5.383.070</b> | <b>11.403.554</b> | <b>-6.020.484</b> | <b>-6.020.484</b> |
| 540           | Yasal Yedekler                | 956.916          | 956.916           | 0                 |                   |
| 541           | Statü Yedekleri               | 0                | 0                 | 0                 |                   |
| 541           | Olağanüstü Yedek              | 0                | 0                 | 0                 |                   |
|               | Özel Yedekler                 | 4.426.154        | 4.426.154         | 0                 |                   |
|               | Maliyet Artış Fonu            | 0                | 6.020.484         | -6.020.484        |                   |
|               | İştirak/Gmnkl Satış Kr        | 0                | 0                 | 0                 |                   |
|               | Geçmiş Yıl Karı               | 0                | 0                 | 0                 |                   |
| 591           | <b>Net Dönem Zararı</b>       |                  | <b>2.101.484</b>  | <b>-2.101.484</b> | <b>-2.101.484</b> |
| 580           | <b>Geçmiş Yıllar Zrar (-)</b> | <b>2.101.484</b> | <b>0</b>          | <b>2.101.484</b>  | <b>2.101.484</b>  |
| <b>TOPLAM</b> |                               |                  |                   |                   | <b>-6.020.484</b> |

**ŞİŞECAM A.Ş.'NİN**  
**1/1/2001–31/12/2002 DÖNEMİ NAKİT AKIM TABLOSU**  
**(Endirekt Yönteme Göre)**

|                                                                                         |              | 2002               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--------------------|
| <b>A- İŞLETME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT KAYNAKLARI (KULLANIMLARI)</b>                |              | <b>35.198.632</b>  |
| 1- Dönem Net Karı                                                                       | 31.602.626   |                    |
| 2- Dönem Net Karının Nakit Esasına Dönüştürülmesi İçin Gerekli Düzeltmeler              |              |                    |
| a) Amortisman ve Tükenme Payı                                                           | 1.247.138    |                    |
| b) Borç ve Gider Karşılıkları Artış (Azalış)                                            | 1.467.921    |                    |
| 3- Faaliyetlerle İlgili Dönen Varlık ve Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Değişiklikler |              |                    |
| a) Ticari Alacaklardaki Artış (Azalış)                                                  | -545.958     |                    |
| b) Diğer Alacaklardaki Artış (Azalış)                                                   | -231.474     |                    |
| c) Stoklardaki Artış (Azalış)                                                           | -9.223       |                    |
| d) Diğer Dönen Varlıklardaki Artış (Azalış)                                             | 1.388.334    |                    |
| e) Ticari Borçlardaki (Net) Artış (Azalış)                                              | 1.145.896    |                    |
| f) Diğer Borçlardaki (Net) Artış (Azalış)                                               | -883.998     |                    |
| g) Alınan Avanslardaki Artış (Azalış)                                                   | 0            |                    |
| h) Borç ve Gider Karşılıklarındaki Artış (Azalış)                                       | 17.370       |                    |
| <b>B-YATIRIM FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT KAYNAKLARI (KULLANIMLARI)</b>                 |              | <b>16.834.924</b>  |
| 1-Finansal Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)                     | -140.267.668 |                    |
| 2-Maddi Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)                        | 156.857.466  |                    |
| 3-Maddi Olmayan Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)                | 245.162      |                    |
| 4-Diğer Duran Varlıklara İlişkin Nakit Kaynakları (Kullanımları)                        | 0            |                    |
| a) Uzun Vadeli Alacaklardaki Artış (Azalış)                                             | -36          |                    |
| b) Diğer Duran Varlık Artışları (Azalış)                                                | 0            |                    |
| <b>C-FİNANSMAN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN NAKİT KAYNAKLARI (KULLANIMLARI)</b>               |              | <b>-51.073.754</b> |
| 1-Kısa Vadeli Mali Borçlardaki Artış (Azalış)                                           | -44.964.636  |                    |
| 2-Uzun Vadeli Mali Borçlardaki Artış (Azalış)                                           | -88.634      |                    |
| 3-Uzun Vadeli Diğer Borçlardaki Artış (Azalış)                                          | 0            |                    |
| 4-Ödenen Temettüleri(-)                                                                 | -6.020.484   |                    |
| <b>D-NAKİT ARTIŞI (AZALIŞI) (A+B+C)</b>                                                 |              | <b>959.802</b>     |
| <b>E-DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU(Hazır Değerler+Menkul kıymetler)</b>                      | 493.068      |                    |
| <b>F-DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU(Hazır Değerler+Menkul kıymetler)</b>                      | 1.452.870    |                    |
| <b>G-DÖNEM SONU DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDUNDAKİ FARK (F-E)</b>                            |              | <b>959.802</b>     |
| <b>D – G</b>                                                                            |              | <b>0</b>           |

## SONUÇ

Çalışmada endirekt yönteme göre nakit akım tablosunun nasıl hazırlandığı sunulmuştur. Bilindiği gibi nakit akım tablosu direkt ve endirekt yönteme göre hazırlanabilmektedir. Her iki yönteme göre de hazırlanabilen nakit akım tablosu üç ayrı bölümden oluşmaktadır. Bunlar; işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımı, yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akımı ve finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akımıdır. Çalışmada endirekt yönteme göre bu üç ayrı bölümün bilânço ve gelir tablosu verileri kullanılarak nasıl hesaplanacağı ayrı ayrı gösterilerek çözülmüştür.

İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımı firmanın hayatını sürdürebilmesi için hayati bir öneme sahiptir. Dolayısıyla firmanın gelecekteki finansal zorlukları aşabilmesinde sağlıklı bir gösterge olarak da işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımına bakılması gereklidir. Ayrıca firmanın nakit akımını hangi faaliyetlerden gerçekleştirdiğini gösteren nakit akım tablosu temel finansal tablolara (bilânço ve gelir tablosu gibi) oranla firma yönetiminin manipülasyonunun daha az etkilenmektedir. Bir diğer konu da nakit akım tablosunun gelecekteki nakit akım tahminlemesine katkıda bulunacak bir yapıya sahip olmasıdır. Tüm bu detaylar düşünüldüğünde nakit akım tablosunun firma hakkında karar alınırken önemli hale gelmesinin nedenleri daha iyi anlaşılmaktadır.

## KAYNAKÇA

- Akdoğan, N., N. Tenker (2003) **Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri** (8. Baskı), Ankara: Gazi Kitabevi.
- Bruns, W.J. (1974) "Accounting Information and Decision Making: Some Behavioral Hypothesis", Schiff M. & Lewin A. Y. (ed.), **Behavioral Aspects of Accounting**, Prentice Hall.
- Climo, T.A. (1976) "Cash Flow Statement For Investors" **Journal of Business Finance & Accounting**, 3, 3-15.
- Dennis, M.C. (1994) "Understanding Cash Flow Statements", **Business Credit**, January, 40-42.
- Erol, C. (1991) "Mali Tablo Analizi", **Nakit Yaklaşım Yöntemiyle Kredi Değerlendirmesi** (2. Baskı), Ankara: T.B.B.Y., Yayın No:167.

- Jones, S. and J. Ratnatunga (1997) “The Decision Usefulness of Cash-Flow Statements By Australian Reporting Entities: Some Further Evidence”, **British Accounting Review**, 67- 85.
- Kısakürek, M.M. ve A. Pekcan (2005) “Muhasebenin Ürettiği Bilgiye Farklı Açılardan Bakışlar”, **Cumhuriyet Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi**, 6(2) 107-125.
- Needles, E., H. Belverd, R. Kenneth (1971) “Financial Reporting of Regulated Investment Companies: A Survey”, **The Journal of Accountancy**, January, 52-59.
- Penman, H.S. (2001) **Financial Statement Analysis & Security Valuation**, New York: McGraw-Hill Irwin.
- Poon, W.W. (2002) “Statement of Cash Flow: Settling the Direct vs. Indirect Method Debate”, **Business Journal**, Fall- Spring, 42–46.

**EK 1: ŞİŞECAM'IN 2002-2001 YILLARINA AİT BİLÂNCOSU**

| SİSE                        | 2002               | 2001               |                         | 2002               | 2001               |
|-----------------------------|--------------------|--------------------|-------------------------|--------------------|--------------------|
| <b>DÖNEN VARLIKLAR</b>      | <b>6.553.771</b>   | <b>6.195.648</b>   | <b>KISA VAD BORÇL</b>   | <b>100.186.163</b> | <b>144.871.531</b> |
| Hazır Değerler              | 1.452.870          | 396.931            | Finansal Borçlar        | 69.728.405         | 114.693.041        |
| Kasa                        | 47.911             | 18.555             | Banka Kredileri         | 0                  | 0                  |
| Bankalar                    | 1.403.421          | 377.652            | Uz. Vd. Kr. An. T. F.   | 0                  | 0                  |
| Diğer Hz. Değerler          | 1.538              | 724                | Thv. Anp. T. ve Faiz.   | 0                  | 0                  |
| Menkul Kıymetler            | 0                  | 96.137             | Çıkm. Bono. ve Sent.    | 0                  | 0                  |
| Hisse Senetleri             | 0                  | 0                  | Diğer Fina. Borçlar     | 69.728.405         | 114.693.041        |
| Özel Ks. Thv. Snt. ve Bon.  | 0                  | 0                  | Ticari Borçlar          | 3.546.631          | 2.400.735          |
| Kamu Ks. Thv. Snt. ve Bon.  | 0                  | 0                  | Satıcılar               | 3.545.869          | 2.350.593          |
| Diğer Menkul Kıymetler      | 0                  | 96.137             | Borç Senetleri          | 0                  | 0                  |
| Men. Kym. Dğ. Dş. Karl. (-) | 0                  | 0                  | Alın. Dep. ve Temint.   | 762                | 50.142             |
| Kısa Vadeli Ticari Alacakl. | 2.390.749          | 1.844.791          | Diğer Ticari Borçlar    | 0                  | 0                  |
| Alıcılar                    | 2.390.643          | 1.844.721,         | Borç Reeskontu (-)      | 0                  | 0                  |
| Alacak Senetleri            | 0                  | 0                  | Diğer Ks. Vadeli Borç.  | 26.886.578         | 27.770.576         |
| Verilen Depozito ve Temi.   | 106                | 70                 | Ortaklara Borçlar       | 2.499              | 2.716              |
| Diğer Ks. Vad. Tic. Alc.    | 0                  | 154                | İştiraklere Borçlar     | 13.089.626         | 1.394.858          |
| Alacak Senetleri Reesk. (-) | 0                  | 0                  | Bağlı Ortaklara Borçl.  | 12.779.833         | 25.767.391         |
| Şüpheli Alacaklar           | 0                  | 0                  | Ödenecek Giderler       | 0                  | 0                  |
| Şüpheli Alacaklar Karş. (-) | 0                  | 154                | Öde. V Hç. ve Dğ. Ks.   | 952.594            | 485.153            |
| Diğer Kısa Vadeli Alacaklar | 2.094.952          | 1.863.478          | Ert. v Tk. B. Dvt. Alk. | 0                  | 0                  |
| Ortaklardan Alacaklar       | 0                  | 0                  | Kısa Vad. Diğer Borç.   | 62.026             | 120.458            |
| İştiraklerden Alacaklar     | 728.215            | 804.328            | Borç Reeskontu (-)      | 0                  | 0                  |
| Bağlı Ortaklardan Alac.     | 964.920            | 972.499            | Alınan Sipariş Avans.   | 0                  | 0                  |
| Kısa Vadeli Diğer Alac.     | 401.817            | 86.651             | Borç ve Gider Karşı.    | 24.549             | 7.179              |
| Alacak Reeskontu (-)        | 0                  | 0                  | Vergi Karşılıkları      | 0                  | 0                  |
| Şüpheli Alacaklar Karş. (-) | 0                  | 0                  | Diğ. Borç ve Gd. Karş.  | 24.549             | 7.179              |
| Stoklar                     | 364.267            | 355.044            | <b>UZUN VAD. BORÇ.</b>  | <b>5.335.404</b>   | <b>3.956.117</b>   |
| İlk Madde ve Malzeme        | 154.985            | 105.424            | Finansal Borçlar        | 398.237            | 486.871            |
| Yarı Mamuller               | 0                  | 0                  | Banka Kredileri         | 0                  | 0                  |
| Ara Mamuller                | 0                  | 0                  | Çıkarılmış Tahviller    | 0                  | 0                  |
| Mamuller                    | 0                  | 0                  | Çıkat. Dğ. Menk. Kıy.   | 0                  | 0                  |
| Emtia                       | 0                  | 0                  | Diğer Fina. Borçlar     | 398.237            | 486.871            |
| Diğer Stoklar               | 1.739              | 1.964              | Ticari Borçlar          | 0                  | 0                  |
| Stok Değer Düşk. Karş. (-)  | 0                  | 0                  | Satıcılar               | 0                  | 0                  |
| Verilen Sipariş Avansları   | 207.543            | 247.656            | Borç Senetleri          | 0                  | 0                  |
| Diğer Dönen Varlıklar       | 250.933            | 1.639.267          | Aln. Dep. ve Temi.      | 0                  | 0                  |
| <b>DURAN VARLIKLAR</b>      | <b>507.692.224</b> | <b>367.472.265</b> | Diğer Ticari Borçlar    | 0                  | 0                  |
| Uzun Vadeli Ticari Alack.   | 1.181              | 1.145              | Borç Reeskontu (-)      | 0                  | 0                  |
| Alıcılar                    | 0                  | 0                  | Diğer Uz. Vad. Borç.    | 0                  | 0                  |

|                              |                    |                    |                        |                    |                    |
|------------------------------|--------------------|--------------------|------------------------|--------------------|--------------------|
| Alacak Senetleri             | 0                  | 0                  | Ortaklar Borçlar       | 0                  | 0                  |
| Verilen Dep. ve Temntlar     | 1.181              | 1.145              | İştiraklere Borçlar    | 0                  | 0                  |
| Diğer Uz. Vad. Tic. Alack.   | 0                  | 0                  | Bağlı Ort. Borçlar     | 0                  | 0                  |
| Alacak Senetleri Reesk.(-)   | 0                  | 0                  | Ert. ve Taks. Bağla.   | 0                  | 0                  |
| Şüpheli Alack. Karşılığı (-) | 0                  | 0                  | Uzun Vad. Dğr. Borç.   | 0                  | 0                  |
| Diğer Uzç Vad.Alacaklar      | 0                  | 0                  | Borç Reeskontu (-)     | 0                  | 0                  |
| Ortaklardan Alacaklar        | 0                  | 0                  | Alınan Sip. Avansları  | 0                  | 0                  |
| İştiraklerden Alacaklar      | 0                  | 0                  | Borç ve Gid. Karşıl.   | 4.937.167          | 3.469.246          |
| Bağlı Ort. Alacaklar         | 0                  | 0                  | Kıd. Tazmt. Karş.      | 4.937.167          | 3.469.246          |
| Uzun Vad. Dğ. Alack.         | 0                  | 0                  | Dğr. Boç. ve Gid.Karş. | 0                  | 0                  |
| Alacak Reeskontu (-)         | 0                  | 0                  | <b>ÖZ SERMAYE</b>      | <b>408.724.428</b> | <b>224.840.265</b> |
| Şüpheli Alack. Karşğ. (-)    | 0                  | 0                  | Sermaye                | 285.000.000        | 84.106.000         |
| Finansal Duran Varlıklar     | 502.894.677        | 362.627.009        | Sermaye Taahhütler(-)  | 0                  | 0                  |
| Bağlı Menkul Kıymetler       | 0                  | 0                  | Emisyon Primi          | 375.507            | 337.556            |
| Bğl Men. K. Dğr. D. Kar (-)  | 0                  | 0                  | Yeniden Değer. Artışı  | 88.464.709         | 131.094.639        |
| İştirakler                   | 262.118.410        | 223.540.402        | Dur. Varlık. Değ.Artış | 0                  | 0                  |
| İştirak. Serm. Taah (-)      | 0                  | 0                  | İştirak. Değer Artışı  | 88.464.709         | 131.094.639        |
| İştirak. Dğr. Düş. Karş (-)  | 0                  | 0                  | Borsa. Oluş. Dğr Art.  | 0                  | 0                  |
| Bağlı Ortaklıklar            | 240.094.147        | 138.713.247        | Yedekler               | 5.383.070          | 11.403.554         |
| Bağlı Ort. Serm.Taah. (-)    | 0                  | 0                  | Yasal Yedekler         | 956.916            | 956.916            |
| Bağ. Ort. Dğr. Düş. Kar. (-) | 0                  | 0                  | Statü Yedekleri        | 0                  | 0                  |
| Diğer Fin. Dm. Varlı.        | 682.120            | 373.360            | Özel Yedekler          | 0                  | 0                  |
| Maddi Duran Varlıklar        | 3.262.966          | 3.065.549          | Olağanüstü Yedek       | 4.426.154          | 4.426.154          |
| Arazi ve Arsalar             | 1.862              | 1.862              | Maliyet Artış Fonu     | 0                  | 6.020.484          |
| Yerüstü ve Yert. Düzen.      | 55.630             | 43.901             | İştik./Gmenk Stş Karı  | 0                  | 0                  |
| Binalar                      | 1.057.363          | 928.729            | Geçmiş Yıl Karı        | 0                  | 0                  |
| Makine Tesis ve Cihz.        | 1.499.744          | 1.344.414          | Dağıtılmamış Kar       | 0                  | 0                  |
| Taşıt Araç ve Gereçleri      | 504.879            | 233.791            | Net Dönem Karı         | 31.602.626         | 0                  |
| Döşeme ve Demirbaşlar        | 2.740.131          | 2.434.999          | Dönem Zararı (-)       | 0                  | 2.101.484          |
| Diğer Md. Duran Varlık.      | 2.835              | 2.835              | Geçmiş Yıllar Zar. (-) | 2.101.484          | 0                  |
| Birik. Amortismanlar (-)     | 2.661.874          | 1.988.138          | 1. Yıl Zararı (-)      | 2.101.484          | 0                  |
| Yapıl. Olan Yatırımlar       | 31.279             | 0                  | 2. Yıl Zararı (-)      | 0                  | 0                  |
| Verilen Sip. Avansları       | 31.117             | 63.156             | 3. Yıl Zararı (-)      | 0                  | 0                  |
| Mad. Olmy. Dur. Varlık.      | 1.533.400          | 1.778.562          | 4. Yıl Zararı (-)      | 0                  | 0                  |
| Kur. ve Teşkt. Gider.        | 0                  | 0                  | <b>TOPLAM PASİFLE</b>  | <b>514.245.995</b> | <b>373.667.913</b> |
| Haklar                       | 285.146            | 314.039            |                        |                    |                    |
| Ar. ve Geliş. Giderleri      | 0                  | 0                  |                        |                    |                    |
| Dğr. Md. Olmy. D. Varl.      | 1.248.254          | 1.464.523          |                        |                    |                    |
| Verilen Avanslar             | 0                  | 0                  |                        |                    |                    |
| Diğer Duran Varlıklar        | 0                  | 0                  |                        |                    |                    |
| <b>TOPLAM AKTİFLER</b>       | <b>514.245.995</b> | <b>373.667.913</b> |                        |                    |                    |

## ŞİŞECAM'IN 2002-2001 YILLARINA AİT GELİR TABLOSU

|                                                | 2002          | 2001          |
|------------------------------------------------|---------------|---------------|
| BRÜT SATIŞLAR                                  | 24.848.631,00 | 17.978.569,00 |
| Yurtiçi Satışlar                               | 24.626.576,00 | 17.749.607,00 |
| Yurtdışı Satışlar                              | 0             | 1.268,00      |
| Diğer Satışlar                                 | 222.055,00    | 227.694,00    |
| SATIŞLARDAN İNDİRİMLER (-)                     | 0             | 0             |
| Satışdan İadeler (-)                           | 0             | 0             |
| Satış İskontoları (-)                          | 0             | 0             |
| NET SATIŞLAR                                   | 24.848.631,00 | 17.978.569,00 |
| SATIŞLARIN MALİYETİ (-)                        | 11.377.588,00 | 8.918.181,00  |
| BRÜT SATIŞ KARLARI VEYA ZARARLARI              | 13.471.043,00 | 9.060.388,00  |
| FAALİYET GİDERLERİ (-)                         | 10.727.925,00 | 8.025.556,00  |
| Araştırma ve Geliştirme Giderleri              | 7.364.649,00  | 5.712.434,00  |
| Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri           | 0             | 0             |
| Genel Yönetim Giderleri                        | 3.363.276,00  | 2.313.122,00  |
| ESAS FAALİYET KARI VEYA ZARARI                 | 2.743.118,00  | 1.034.832,00  |
| DİĞER FAALİYETLERDEN GELİRLER                  | 40.244.477,00 | 19.685.096,00 |
| İştiraklerden Temettü Gelirleri                | 20.808.229,00 | 8.708.114,00  |
| Bağlı Ortaklardan Temettü Gelirleri            | 9.670.589,00  | 6.298.797,00  |
| Faiz ve Diğer Temettü Gelirleri                | 2.729.232,00  | 3.668.108,00  |
| Faaliyetlerle İlgili Diğer Gelirler            | 7.036.427,00  | 1.010.077,00  |
| DİĞER FAALİYETLERDEN ZARARLAR VE GİDERLER (-)  | 83.811,00     | 20.089,00     |
| FİNANSMAN GİDERLERİ (-)                        | 11.500.785,00 | 22.845.441,00 |
| Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri                | 11.284.491,00 | 22.529.774,00 |
| Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri                | 216.294,00    | 315.667,00    |
| FAALİYET KARI VEYA ZARARI                      | 31.402.999,00 | -2.145.602,00 |
| OLAĞANÜSTÜ GELİRLER VE KARLAR                  | 200.374,00    | 45.435,00     |
| Konusu Kalmayan Karşılıklar                    | 0             | 0             |
| Önceki Dönem Gelir ve Karları                  | 0             | 0             |
| Diğer Olağanüstü Gelirler ve Karlar            | 200.374,00    | 45.435,00     |
| OLAĞANÜSTÜ GİDERLER VE ZARARLAR (-)            | 747           | 1.317,00      |
| Çalışmayan Kısım Giderler ve Zararları (-)     | 0             | 0             |
| Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)            | 0             | 0             |
| Diğer Olağanüstü Giderler ve Zararlar (-)      | 747           | 1.317,00      |
| VERGİ ÖNCESİ KAR/ZARAR                         | 31.602.626,00 | -2.101.484,00 |
| ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)      | 0             | 0             |
| NET DÖNEM KARI/ZARARI                          | 31.602.626,00 | -2.101.484,00 |
| AMORTİSMAN GİDERLERİ , İTFA VE TÜKENME PAYLARI | 1.247.138,00  | 1.143.113,00  |
| Amortisman Giderleri                           | 725.469,00    | 671.623,00    |
| İtfa ve Tükenme Payları                        | 521.669,00    | 471.490,00    |